

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kaimar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Laksaveiðan

TAD eru nú nokur ár síðani, at føroyingar av álvara byrjaðu at fiska laks norðanfyri. Hóast danir í nógv ár hava fiskað laks um okkara leiðir, so tók tað sína tíð, áðrenn eisini vit lögdu okkum eftir hesi veiðu. Í dag fiska vit 550 tons av laks um árið. Hetta er kortini ikki tann nøgd, sum vit vilja og kunnu fiska. Vit eru førir fyri at fiska munandi meira og halda eisini, at tað er nokk til av laks.

TAD eru so aðrir, sum hava tvingað okkum at minka laksaveiðuna. Gjördu vit ikki tað, so fór hetta at fáa avleiðingar fyri avtalur okkara við eitt nú EF og Ísland. Hetta er so tað, sum okkara politikarar siga.

SERSTAKLIGA eru tað skotar, írar og norðmenn umframt íslendingar, sum eru ónøgdir við laksaveiðu okkara. Teir vilja vera við, at tann laksur, sum føroyingar fiska, í veruleikanum er teirra laksur, tí teir seta hann út í sínar áir. Hann gongur so á beiti á føroyskum øki. Merki, sum eru funnin í laksinum, eru so eitt prógv, at laksurin fyri ein part er settur út í Noregi, Skotlandi, Írlandi men ikki Íslandi.

FØROYINGAR gera eisini krav uppá laksin, og brúka vit sum grundgeving, at hóast aðrir seta laks út, so gongur hann á beiti á føroyskum øki, t.v.s. at vit eru við til at fíta hann upp. Júst hetta grunda vit okkara fiskiskap á. Kortini hava vit so fyri at varðveita aðrar kvotur verið noyðdir til at avmarka veiðu okkara uttan at tað er visindaliga prógvað, at fiskiskapur okkara hevur minkað um laksastovnin.

TEIR, sum manna og eiga laksaskipini, eru sjálvsagt sera ónøgdir við hesa gongd. Í dagliga stríði sínum á sjónum siggja teir, at tað er nógv til av laks, og tí duga teir ikki rættliga at skilja, at kvoturnar skulu skerjast ár undan ári. Eisini vísa teir á, at vóru kvoturnar nakað størri, so høvdu teir kunnað havt hesa veiðuna til lívið burturav, og tá hevði ikki verið neyðugt at skula dúvað uppá toskin og hýsuna á landgrunninum. Størri kvoturur høvdu so havt við sær, at botnfiskastovrnarnir vóru minni troyttir. Tað hevði so aftur verið í samsvar við ynski fiskifrøðinga og landsstýrisins.

oddagrein

EIN av forðingunum fyri øktari laksaveiðu er stóða íslendinga. Teir hótta við at siga upp fiskiveiðuavtaluna við føroyingar, um vit ikki vísa hógv í laksaveiðuna. Teir vilja nevniliga vera við, at vit fiska burtur av laks, sum verður settur út í Íslandi. Fyri at vita, um hetta er rætt, hevur so Vestnorden-projektið figgjað útseting av laksasmolti í áðunum á Eysturlandinum. Higartil eru eingi prógv funnin sum vísa, at hesin íslendski laksurin verður veiddur á føroyskum sjóki.

SLÍKAR sannroyndir eru tó ikki nokk til at fáa aðrar at skilja og ganga við til, at vit kunnu økja laksaveiðuna. Neyðugt er tí at troyta aðrar móguleikar. Ein tilikur móguleiki er útseting av laksasmolti. Hetta hevur verið gjørt í nokur ár í avmarkaðan mun, men nú fer útsetingin vónandi at økja munandi, soleiðis at vit kunnu siga, at vit eru við til at varðveita stovnin og haraftrat til at nora um hann.

Á royndarstöðini hjá Fiskaaling við Air arbeida teir nú miðvíst við at finna fram til tær bestu stammurnar til útseting. Í fjór vóru umleið 40.000 laksasmolt sett út. Í ár er ætlanin at seta út 100.000 smolt fyri at økja um talið komandi árin.

HÓAST Fiskaaling her ger eitt gott abreiði, so megu vit taka spurningin um stórar smoltstöðir upp til viðgerðar. Vit vita, at tað eru avmarkaðir móguleikar at byggja smoltstöðir í Føroyum, og tí eiga vit at geva teimum ætlanunum, sum eru um at byggja nakrar stórar smoltstöðir, gætur. Tí skulu vit til at seta út milliðir av laksasmolti hvørt ár, so er avgerandi, at hesi smoltini kunnu framleiðast so biliga sum gjørligt. Her vita vit so, at ein størri stöð er betri fer fyri tí enn ein minni. Spurningurin um stórar smoltstöðir á landi er tí nær tengdur at spurninginum um útseting av laks sum so aftur er sjálvur kjarnin í spurninginum um at økja føroysku laksaveiðuna.

jamú

Døgverðatímin

Vit hoyrdu nú um dagarnar telefonprát í útvarpinum um henda vanlukku tíma mitt á degi, døgverðatíman, ið so mong vilja varðveita, men sum so fá fáa nakað skilagott burtur.

Hugsanirnar vóru mangar. Flestøll vóru tó á einum máli um, at hesin tími ikki kom heilt til sín rætt, men hinvegin vóru mong, ið kortini vildu hava hesa løtu á miðjum degi.

Sjálvsagt valdast hetta av hvussu langt vit búgva frá arbeiðsplássinum, men í størbygdum og eitt nú í Havnini man meginparturin av hesum tíma fara til at flyta seg sjálvan aftur og fram »einaferð afturat«.

At hetta skal vera neyðugt fyri ikki at siga hitt einasta rætt, skilji eg ikki. Taka vit t.d. og hyggja nærri at teimum kanska tjúgu minuttinum, eitt nú mamman kann vera saman við manni og børnum mitt á degi, so skal eingin ivast í, at just hesir 20 minuttir eru teir strævnastu á degnum og avgjört ov stuttir til, at nakað skilagott kann gerast fyri børnini hesa løtu.

Tað ber kanska illa til á vetri at fara til arbeiðis kl. 7, men summarhálvárið

mátti í øllum førum verið ólika betur at farið til arbeiðis kl. 7 á morgni og arbeið til kl. 15 — við ongum døgverðatíma, men istaðin við drekkalotu kl. 9/15 min, kl. 12.20/20 min. og so kanska einum munni seinni eisini — og verið liðug kl. 15.

Fyri tey mongu, ið hava eithvørt at takast við heima, at fáa liðugt uttanum húsini, at fáa í ella úr jørðini, hevði hesin longri eftirmiddagurin komið væl við. Øll lita vit summararið til hetta arbeiði, men mangt, sum vilji var til at gera, fer kortini í ørøkt, tí stundir ongantið fingust til hetta.

Fyri børnini mátti tað verið munin frægari at fingið foreldrini heim ein tíma fyrr á degi enn »rúnsival« í 20 minuttir mitt á degi.

Sjálvsagt skuldu skúlarin eisini lagað seg eftir nýggju arbeiðstíðunum og gjørt tað møgult hjá børnum at fingið ábit hesar somu tíðir á degnum — tí eisini børnum dáma at hoyra tíðindini. Og var hesin hálvi tímin á einstøkum plássum nóg drúgvur til at børnini kundu gjørt eitt rend oman á t.d. flakavirkni at vitja mammuna ella kanska etið matpakkan saman við henni, so hevði

tað ikki verið av leið heldur.

Viðv. trivnaðinum hjá børnunum, so mundi hetta saman við skilagóðum kosti/ matpakkkum og døgverða tíðliga á kvøldi verið líka frægt sum hasir »forjagaðu« 20 minuttir og døgverði seinni á kvøldi.

Um so var, at onkur helt, at tað var í fyrri lagi at senda børnini í skúla kl. 7 hesa árstíð, so hevði ein loysn verið, at teir einstøku býlingarnir einskis samdust um at ansa smæstu børnunum frá 7—8 á morgni, t.d. við at onkur skilafólk/ heimgangandi mammur ella ommur skiftust um at hava tey hesa løtuna áðrenn farast skuldi í skúla. Kanska vit eisini á henda hátt finga aftur nakað av tí húsanna millum, sum væl er á veg til at hvørva — hetta at verða hvør øðrum viðkomandi.

Ber hetta til summarhálvárið, so ber tað eisini til vetrarhálvárið, tá arbeiðt kundi verið frá kl. 8—16 eftir líknandi skipan.

Hans Pauli Hansen
Sandavágur

Raðliðskapping

Borðtennissamband Føroya skipaði leygardagin fyri eini sonevndari »raðliðskapping«. 11 leikarar luttóku í kappingini, og allir leiktu móti øllum.

Úrslitið gjørdist:

	d.	stig
1. Peter Niclasen, Fram 2	10	20-5 20
2. Finn bj. Zachariassen, Stryem	10	18-5 18
3. Eyðun Luid, Fram 1	10	17-7 16
4. Birgir Carlsson, Fram 1	10	16-8 14
5. Dagbjartur Hammer, Fram 2	10	15-11 12
6. Johs. Ellingsgaard, Fram 2	10	11-13 8
7. Krisjan Christiansen, AB	10	8-17 6
8. Petur Oluf Joensen, TBF	9	8-14 4
9. Jan Mikkelsen, TBF	9	5-14 4
10. Jákup Hansen, Stryem	9	6-17 2
11. Bent Albinus, TBF	7	1-14 0

Bent Albinus fekk ein litlan skaða undir kappingini, og noyðdist at gevast.

Kappingin var annars sera jøvn, og munurin millum teir 4-5 bestu var nærur onginn.

Dysturin millum Peter og Finn bjørn endaði t.d. 15-21, 21-16, 21-19, og millum Peter og Eyðun: 17-21, 23-21, 22-20, og millum Peter og Birgir: 10-21, 22-20, 21-19.

Hesir 4 hava góðar móguleikar at tryggja sær luttøku í EM kappingini í Praha, sum verður frá 5. til 13. apríl.

Fylg við,
hvat hendir

raðliðskapping
sosialurin

Profa
máling
besta
dygd

Sámiligir prísir

MÍÐBYURIN
TÓRSHAVN
Tlf. 16066